

ناوچه های پیکان ، درفش و جوشن در اسکله نیروی دریایی در بندر انزلی

شناورهای گشتی نیروی دریایی در اسکله بندر انزلی

ناو موشک انداز حمزه در بندر انزلی

بندر کاسپین رو به روی اسکله نیروی دریایی

■ دماوند؛ دومین ناوشکن ایرانی

آخرین برنامه سفرهای ما به مناطق نیروی دریایی ارتش، بازدید از منطقه چهارم دریایی در بندر انزلی بود که وظیفه اش به عنوان ناوگان شمال کشور حفظ و حراست از منافع و منابع ایران در دریای خزر است. در این سفر به اسکله نیروی دریایی در بندر انزلی رفتم و البته بهانه اصلی گزارش خود که دومین ناوشکن تمام ایرانی کلاس جماران به نام دماوند بود را از دور دیدیم که از همان جا هم وجود رادار پیشرفته عصر بر ناوشکن قابل مشاهده بود. این ناوشکن که قرار است در دریای خزر عملیاتی شود روزهای آخر الحاق خود به نیروی دریایی را در صنایع دریایی شهید تمجیدی وزارت دفاع، طی می کند و به همین دلیل نیز از ورود ما به داخل ناوشکن دماوند معافیت شد. با عملیاتی شدن دماوند انقلاب بزرگی در عرصه حضور نظامی ما در طول تاریخ خزر به وقوع خواهد پیوست. اگر چه مسئولان ارشد سیاسی و نظامی کشورمان از هر گونه اظهار نظر در مورد نظامی گری در دریای خزر پرهیز دارند و دیگر کشورها را نیز از این موضوع برحذر می دارند اما ناگفته پیداست منابع و ثروت های عظیم موجود در آب ها و بستر و زیر بستر این دریای راهبردی می تواند بهانه خوبی برای تقویت توان دفاعی کشورمان در حفظ امنیت منطقه باشد. ناوشکن دماوند که بر اساس تدبیر رهبر انقلاب مبنی بر ساخت پروژه های موج ۲ و ۳ و... در بندر انزلی ساخته شده نمونه دیگری از توانمندی داخلی در عرصه نظامی دریایی است که طبق گفته کارشناسان به لحاظ فناوری و توان رزمی و تجهیزاتی در جایگاهی بسیار بالاتر از جماران قرار دارد. ناوشکن دماوند ۲۰ اسفند ۱۳۹۱ در بندر انزلی به آب انداخته شده و قرار است به زودی به ناوگان شمال (دریای خزر) بپیوندد که در این صورت بزرگ ترین کشتی جنگی ایران در منطقه دریای خزر خواهد بود. دماوند حدود ۱۰۰ متر طول و بیش از ۱۳۰۰ تن وزن داردو به گفته سردار احمد وحیدی، وزیر دفاع وقت کشورمان، از نظر طراحی و ساخت کاملاً بومی و با همکاری حدود ۴۰۰ دانشگاه، مرکز تحقیقاتی و تولید کنندگان و صنایع ایرانی ساخته شده است. این ناوشکن از جدیدترین تجهیزات ناوربی و سیستم های پیچیده دفاعی برخوردار است. علاوه بر ناوشکن عظیم دماوند که در کنار حوض خشک کارخانه های شهید تمجیدی در اسکله در حال کنترل نهایی بود، در این سوی اسکله نیروی دریایی نیز شاهد حضور برخی شناورهای نظامی این نیرو از جمله ناوچه موشک انداز پیکان و ناوچه موشک انداز درفش بودیم. همچنین ناوچه موشک انداز جوشن نیز زمان حضور ما در اسکله، از ماموریت دریایی اش بازگشت. این ۳ ناوچه موشک اندازاز کلاس پیکان به شمار می روند که ناوچه هایی هم نام آن ها و البته خارجی، زمان دفاع مقدس منهدم و پس از جنگ در صنایع دریایی کشور این کلاس ناوچه به صورت بومی ساخته شدند و به نوعی نام آن شناورهای شهید را زنده کردند. قبل از پیروزی انقلاب ۱۲ فروردین از این ناوچه ها به خدمت نیروی دریایی کشورمان در آمد که به یقین معروف ترین آن ها ناوچه قهرمان پیکان و پس از آن جوشن بودند. ناوچه پیکان پس از مشارکت اساسی در خلق حماسه عملیات مروارید در هفتم آذر ۵۹ و ناوچه جوشن در درگیری نابرابر با ناوگان دریایی آمریکا، همیشه جاوید شدند، اما این ۲ واقعه، ارزش عملیاتی این رده از شناورها و این نوع خاص را تحت تأثیر قرار نداد بلکه با روشن شدن ایرادهای آن ها، در سال های پس از جنگ تحت بهینه سازی و ارتقای سامانه ها قرار گرفتند و همچنین به ساخت آن ها برای افزایش تعداد ناوگان رزمی نداجا، اقدام شد. در واقع به موازات برنامه مطالعه و طراحی و ساخت ناوشکن جماران، یک گروه نیز روی این رده از ناوچه آغاز به کار کردند و در سال ۱۳۸۲، اولین فروند از این شناورها با نام پیکان، به یاد پیکان جاوید شده در دفاع مقدس، در منطقه چهارم نیروی دریایی ارتش در بندر انزلی به این نیرو تحویل داده شد.

■ ادامه ساخت ناوچه های کلاس پیکان تحت پروژه سینا

ساخت ناوچه های کلاس پیکان تحت پروژه سینا ادامه یافت و به عنوان نمونه اولین قبضه توپ دریایی فجر۲۷ بر روی ناوچه موشک انداز جوشن که دومین فروند از ناوچه های کلاس سینا است، نصب شد. ناوچه های رده سینا حاصل همکاری بسیار نزدیک متخصصان نیروی دریایی ارتش و وزارت دفاع هستند و اگرچه در ظاهر با رده پیکان شباهت های فراوانی دارند اما از تجهیزاتی با بالاترین فناوری های الکترونیک و کنترل خودکار برخوردارند. البته خود شناورهای قدیمی این رده نیز مورد بازسازی و بهینه سازی قرار گرفته و به موشک های ضد کشتی جدید و حتی در یک فروند نیز به پرتابگر موشکی مجهز شده اند که مشابه سامانه پدافند هوایی موجود روی جماران است. در این شناورها از موشک های دوربرد ضد کشتی نور با برد حدود ۱۷۰ کیلومتر در ۲ پرتابگر دوتایی استفاده شده که تا به امروز، دستان بلند موشکی نداجا و ستون فقرات موشکی آن به شمار می آیند. سامانه موشکی پدافند هوایی کوتاه برد میثاق ۲ نیز با برد ۵۰۰ متر و سقف ارتفاع درگیری ۴۰۰۰ متر و تیر بارهای ۱۲/۷ میلی متری نیز در این ناوچه مستقر شده است. توپ های ۷۶ میلی متری در ابتدا در ناوچه های رده پیکان به خدمت نیروی دریایی ارتش درآمدند و با توجه به کارایی عملیاتی بالای آن ها، فناوری ساخت شان بومی و با نام فجر۲۷ روی ناو بازسازی شده نقدی و ناوچه های ایرانی سینا نصب و به کارگیری شدند. نواخت تیر بالای این توپ در کنار دقت و سرعت واکنش بالا، سرعت در هدف گیری، شلیک به اهداف متعدد و تغذیه داده ای از انواع سامانه های الکترواپتیکی و راداری، این توپ تمام خودکار را سلاحی کارآمد برای هدف قرار دادن اهداف سطحی تا برد ۱۲ کیلومتر و اهداف هوایی تا ۷ کیلومتر کرده است. به کار نگرفتن سامانه های غیر راداری، همان نقطه ضعفی بود که جوشن را در مقابله با حمله هوایی آمریکا در شرایط جنگ

الکترونیک موجود در صحنه نبرد ناتوان ساخت. توپ پاشنه نیز با کالیبر ۴۰ میلی متر، خودکار و به سامانه های هدفگیری کارآمدی مجهز است که درگیری با اهداف را با دقت بالا و در بیشترین برد سلاح و در شرایط گوناگون آب و هوایی ممکن ساخته و آن را به سلاح مناسبی برای دفاع هوایی تبدیل کرده است. پس از به خدمت گرفتن ناوچه های پیکان و جوشن، سومین فروند از این سری شناورها، با نام درفش، با تجهیز به سامانه های به روز و جدید که در نمونه های قبلی مشاهده نشده بود تحویل یگان عملیاتی ناوگان شمال کشور شد. شواهد حاکی از این است که توان ساخت و تجهیز این شناورها در کمتر از یک سال مقدور است و هم اکنون نیز تعداد دیگری از این شناورها در کارخانه های شهید تمجیدی و کارخانه های بندر عباس در دست ساخت و تجهیز است. بیش از ۱۰۰ سامانه به کار رفته در درفش، جدیدترین دستاوردهای تثبیت شده فناوری بومی در مجموعه های دفاعی کشور است که شامل انواع سامانه های مراقبت و نظارت الکترونیک، جنگ الکترونیک، ضد جنگ الکترونیک، سامانه ردگیری الکترواپتیکی و فروسرخ و دید در شب، رادارهای سطحی، سامانه های ارتباطی امن، سامانه کنترل آتش یکپارچه، نمایشگرهای دیجیتالی و انواع سامانه های فریب دهنده حرارتی-راداری و اهداف کاذب سامانه ناوربی، هواشناسی و بسیاری سامانه های دیگر است.

■ سامانه های نصب شده در ناوچه درفش

سامانه الکترواپتیکی پیشرفته ای روی پل فرماندهی درفش در تصاویر منتشر شده مشاهده می شود که پایدار شده باژیروسکوپ، دارای ۲ درجه آزادی حرکتی، هم راستایی با تسلیحات و یکپارچگی با دوربین های حرارتی، مسافت یاب های لیزری و نرم افزارهای تحلیل تصویر است. سامانه مخابراتی این ناوچه نیز امکان ارتباط امن با واحدهای هوایی، سطحی، زیر سطحی و ساحل را حتی در شرایط جنگ الکترونیک برقرار می کند. این ناوچه با به کارگیری نتایج تحقیقات علمی و پروژه های پژوهشی اجرا شده در کشور و جاممایی مناسب تجهیزات در بخش های مختلف و سایر عوامل مؤثر، از تعادل شناوری و پایداری بسیار خوبی در دریای مواج برخوردار است. سامانه های خودکار مراقبت الکترونیک، ضمن پوشش کامل فضای اطراف ناوچه و دسته بندی تهدیدات، قابلیت واکنش سریع در برابر جنگ الکترونیک، سرعت عمل در شناسایی و ردگیری اهداف در کنار سامانه پیشرفته کنترل آتش دریایی، از بار کاری خدمه می کاهد و تصمیم گیری در شرایط نبرد را ساده تر می نماید. ناوچه های رده سینا ۴۷ متر طول، ۷ متر عرض و ۲متر آبخورد دارد و با جرم ۳۰۰ تن، از ۴ پیشرانه ۳۵۰۰ اسب بخار نیرو می گیرند و به بیشینه سرعت ۳۵ گره دریایی حدوداً برابر با ۶۵ کیلومتر بر ساعت می رسند. همچنین این شناورها به ۳ مولد ۱۵۰ کیلوواتی برق نیز مجهز هستند و بردی بین ۵۰۰ تا بیش از ۱۵۰۰ مایل دریایی دارند. این شناورها بدنه فولادی و رو سازه آلومینیومی دارند که فناوری اتصال این دو بخش با ۲جنس فلز متفاوت در کشور موجود نیست و در جریان پروژه موج(که به ساخت ناوشکن جماران منجر شد) توسط متخصصان داخلی ایجاد شدند و این آلیاژها نیز ساخت داخل هستند. ساخت و به کارگیری این رده از ناوچه ها، در کنار ناوشکن دماوند، قدرت جمهوری اسلامی ایران را افزایش داده و خواهد داد.

■ ویژگی های ناو موشک انداز حمزه

علاوه بر این ۳شناور کلاس پیکان، اسکله بندر انزلی شاهد حضور ناو مین روب سلمان، ناو موشک انداز حمزه و قایق های تندرو گشتی نیروی دریایی بود که آمادگی خوبی در عرصه نظامی را به رخ می کشید. نکته جالب ناو حمزه این است که این شناور نظامی تا قبل از انقلاب به عنوان کشتی تفریحی محمدرضا پهلوی و به نام شهباز فعالیت داشت و پس از انقلاب و با ابتکار نیروهای جهاد خودکفایی نداجا و از جمله امیر غلامزاده، این کشتی تفریحی به یک ناو جنگی موشک انداز در دریای خزر تبدیل شد. ناو حمزه از ۲ موتور ۱۲۰۰ اسب بخار Stork دیزل، معادل با ۹۷۰ کیلووات بهره مند است که با تناژ جابه جایی ۵۸۰ تن، سرعتی معادل ۱۵ گره دریایی را به آن می بخشد. در باب ابعاد هم این شناور ۵۲ متر طول و ۷/۶۵ متر عرض دارد و دارای ۳/۲۵ متر آبخورد است. در واقع حمزه به صورت فوری و البته کوتاه مدت، آماده پاسخگویی به نیاز های نداجا در دریای خزر است و آن اندیشه های بلند مدتی که امروزه به ناوچه های جوشن و بالاتر از همه ناوشکن جماران ۲ در دریای خزر تبدیل شده است، پا روی شانه های حمزه گذاشته و به این مقام ها رسیده اند. این ناو ابتدا با تسلیحات سبک و بدون سایر تجهیزات دریایی مسئولیت گشت زنی در آب های ساحلی خزر را بر عهده گرفته بود که با یک شناور جنگی جمهوری آذربایجان که وارد آب های ایران در دریای خزر شده بود رو در رو شده و پس از آن به ۲ یا ۴ مفر موشک ضد کشتی نور "C-۸۰۲" در پاشنه ناو مسلح می شود و مسئولیتی سنگین تر از سابق را بر عهده می گیرد. به جز این موشک ها، یک قبضه توپ ۲۰ میلی متری اورلیکن و ۲ مسلسل سنگین ۱۲.۷ میلیمتری دوشکا از دیگر تسلیحات این شناور است. افزایش توان نظامی ما در خزر به گونه ای بوده است که سال گذشته برای اولین بار در تاریخ نظامی ایران در خزر ناوگروه ایرانی شامل ۲ ناوچه موشک انداز کلاس پیکان به بندر آستاراخان روسیه رفتند و در هفته های اخیر نیز ناوگروه روسی با ناوگان شمال کشور ما در بندر انزلی تمرین مشترک نظامی برگزار کرد که نشان از پیشرفت موثر منطقه چهارم دریایی در عرصه دفاع از منافع ایران دردریای خزر دارد. اسکله نیروی دریایی ارتش در بندر انزلی درست در مقابل بندر کاسپین انزلی قرار دارد که هر روز شاهد حضور کشتی های بزرگ از کشورهای ساحلی خزر و به ویژه روسیه است که نشان از استقرار امنیت و آرامش در کارهای اقتصادی و تجاری این منطقه دارد.